

Birisine bir balık versen,
doyar bir defa
Balık tutmasını öğret,
doysun ömür boyunca.

tekstil

Sahibi : Rıza GÜVEN
Sorumlu Müdür:
Abdullah SERT
Adres : Babıâli C. 19/8
Telf. : 26 85 90

15
HAZİRAN
1970
YIL : 2
SAYI : 37

tekstil işçileri sendikası yayın organı

274-275 Sayılı Yasaların Değiştirilmesine Dair Tasarı

C. 87 : Liberté syndicale et protection du droit syndical, 1948 789

Article 2

Les travailleurs et les employeurs, sans distinction d'aucune sorte, ont le droit, sans autorisation préalable, de constituer des organisations de leur choix, ainsi que celui de s'affilier à ces organisations, à la seule condition de se conformer aux statuts de ces dernières.

Article 3

1. Les organisations de travailleurs et d'employeurs ont le droit d'élaborer leurs statuts et règlements administratifs, d'élire librement leurs représentants, d'organiser leur gestion et leur activité, et de formuler leur programme d'action.

2. Les autorités publiques doivent s'abstenir de toute intervention de nature à limiter ce droit ou à entraver l'exercice égal.

Article 4

Les organisations de travailleurs et d'employeurs ne sont pas sujettes à dissolution ou à suspension par voie administrative.

Article 5

Les organisations de travailleurs et d'employeurs ont le droit de constituer des fédérations et des confédérations ainsi que celui de s'y affilier, et toute organisation, fédération ou confédération a le droit de s'affilier à des organisations internationales de travailleurs et d'employeurs.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtının Sözleşmesinden bir kütüp

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Tarafından Hazırlanmış ve Türkiyeninde katılmış bulunduğu SÖZLEŞMELER

87 Sayılı Sözleşme:

Madde 2 — : İşçiler ve İşverenler, hiçbir ayırımı gözetilmeden, önceden izin almaksızın, istedikleri örgütleri kurmak ve — salt tüzükle bağlı kılınarak — bu örgütlere girmek hakkına sahiptirler.

Madde 3 — :

1) İşçi ve İşveren örgütleri, tüzük ve yönetmeliklerini düzenlemek, yöneticilerini serbestçe seçmek, yönetim ve faaliyetlerini teşkilatlandırmak ve faaliyet programlarını düzenlemek hakkına sahiptirler.

2) Kamu yetkilileri bu hakkı sınırlayacak her türlü müdahaleden ve keza bu hakların mesru kullanılmasını kösteklemekten memnundurlar.

Madde 4 — : İşçi ve İşveren örgütleri idari yoldan feshedilemez ve faaliyetleri geçici de olsa durdurulamaz.

Madde 5 — : İşçi ve İşveren örgütleri Federasyon ve Konfederasyon kurma ve bunları üyesi olma hakkına sahiptir. Kezahe örgüt, federasyon veya konfederasyon Milletlerarası işçi örgütlerinin üyesi olabilir.

Madde 6 — : Yukarıdaki 2,3,4 sayılı maddeler Federasyon ve Konfederasyonlara da uygulanır.

Madde 7 — : İşçi ve İşveren örgütleri ile, Federasyon ve Konfederasyonların tüzel kişilik kazanmaları 2,3,4 madde hükümlerinin uygulanmasını bozucu nitelikteki şartlara bağlı tutulamaz.

Madde 8 — : Millî mevzuat bu sözleşmede öngörülen garantilere saldırı sayılacak hükümler taşımamalı ve bu yolda uygulama yapılmamalıdır.

98 Sayılı Sözleşme:

Madde 1 — : Çalışanlar, çalışmaya ilişkin Sendikalar özgürlüğe saldırı teşkil eden her türlü ayırımı fiillerine karşı tam bir korunmadan kesin şekilde yararlanırlar.

NEDEN ANAYASA'YA AYKIRI?

Sendikamız, 274 sayılı sendikalar ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi tasarılarının Anayasa'ya aykırılığını açıkça ortaya koyan bilimsel bir rapor hazırladı.

Türk-İş'in telkiniyle hazırlanan kanun tasarıları Anayasamıza aykırı olduğu gibi, Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı'nın kabul ettiği ve Türkiye'nin katıldığı Sözleşmelere de aykırıdır. Aşağıda bu milletlerarası anlaşmanın Fransızca metninin kışesini ve Türkçe çevirisini sunuyoruz.

Hazırlanan değiştirme tasarılarının antidemokratik olduğu yolunda Sendikamızca hazırlanan raporu da ayunen yayınlıyoruz.

Görüşümüzü belirleyen bu incelememizde aşağıda gösterilen kaynaklar esas alınmıştır.

KAYNAKLAR :

Anayasa Madde 46 - : «Çalışanlar ve İşverenler, önceden izin almaksızın Sendikalar ve Sendika Birlikleri kurma, bunları serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler.

İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki hakları kanunla düzenlenir. Sendika ve Sendika Birliklerinin tüzükleri Yönetim ve İşleyişleri Demokratik esaslara aykırı olamaz.»

Anayasa Madde 47 — : «İşverenlerle olan münasebetlerinde, İktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla toplu sözleşme ve grev haklarına sahiptirler.»

GİRİŞ :

Millet Meclisinde görüşülerek karara bağlanan ve Sen-

788 C. 87 : Liberté syndicale et protection du droit syndical, 1948

TRENTE ET UNIÈME SESSION (San-Francisco, 17 juin-10 juillet 1948)

Convention 87

Convention concernant la liberté syndicale et la protection du droit syndical¹

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à San-Francisco par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 17 juin 1948, en sa trente et unième session,

Yukarıdaki kışede Uluslararası Çalışma Teşkilâtının Sözleşme başlığı görülmektedir.

BAZI ANAYASA HÜKÜMLERİ:

FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ ANAYASASI: «ÇALIŞMA ŞARTLARININ VE İKTİSADİ ŞARTLARIN KORUNMASI VE DÜZELTİLMESİ İÇİN DERNEK KURMA HAKKI HERKESE VE HERTÜRLÜ MESLEĞE GARANTİ EDİLMİŞTİR. BU HAKKI KISITLAMAYA VEYA ENGELLEMEYE YÖNELMİŞ HERTÜRLÜ ANLAŞMA GEÇERLİ VE HÜKÜMSÜZDÜR BU AMACA DÖNÜK TEDBİRLER KANUN DIŞIDIR.»

İTALYAN CUMHURİYETİ ANAYASASI;

«SENDİKALAR KURMA SERBESTTİR.

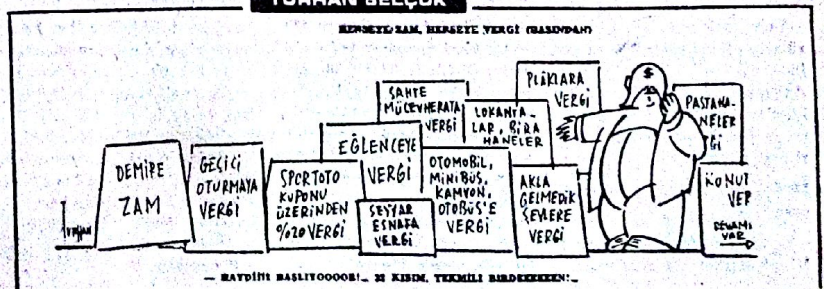
SENDİKALARA MERKEZİ VEYA MAHALİ MAKAMA KAYDINI YAPTIRMAKTAN BAŞKA HİÇBİR ÖDEV YÜKLETEMEZ.»

JAPON ANAYASASI;

«İŞÇİLERE ÖRGÜTLENME, MÜZAKEREYE GİRİŞME VE BİRLİKTE HAREKET ETMEK HAKLARI GARANTİ EDİLMİŞTİR.

to'ya sevk edilmiş bulunan 274 sayılı Sendikalar Kanunu'nun değiştirme tasarı ve Komisyon'da görüşmesi bitirilmiş 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nun değiştirme tasarılarının Anayasal temel hak ve özgürlüklerle çelişkili hükümler taşıması, yurdu- çeşitli yerlerinde emekçilerin, tepkisine yol açmış ve İstanbul'da 70.000 den fazla işçinin gösteri ve yürüyüş yapmasını yaratmıştır. Yine bilindiği gibi İstanbul ve çevresinde Sık Yönetim ilan edilmiş ve uygulanmaktadır. (Devamı 2. sayfada)

TURHAN BELÇUK

Tasarı Anayasaya neden aykırı

(Başaralı 2. Sayfada)

kendini gösterdiği gibi; işyerlerinin omojen olmaması nedeniyle de işyerleri farklı yapılar göstermekte, çalışma koşulları değişik bulunmaktadır. Bu nedenle işkolu sözleşmesinin Türkiye'ye özgü hiçbir pratik faydası yoktur. 1963 den bu yana yapılan İşkolu Toplu İş Sözleşmeleri dikkate alınırca, söylediklerimiz doğrulanacak, İşkolu sözleşmesinin sendikal rekabetin bir aracı olarak kullanıldığı görülecektir.

O halde, Türkiye için en uygun sözleşme biçimi işyeri toplu iş sözleşmesidir. İşyeri sözleşmesi esas alınınca da, işkolu yetkisi gibi bir (oyun) yaratılarak işçinin gerçek iradesini bir yana itmek demokratik ilkelere bağdaşmaz. Şu hale göre yetkinin de işyeri esasına göre tesbiti gerekir. Bu tesbit ise RE FERANDUM yoluyla yapılmalıdır.

Referandum Neden Gereklidir?

Hemen belirtelim ki, Türkiye'mizde Sendika bolluğunun asıl nedeni yetki düzenlemesinin sendikal gerçeklere uygun biçimde yapılmamış olmasından ileri gelmektedir. Uygulamada sahte belgelerle toplu iş sözleşmesi yetkileri alınmış, b.1 yol sarı sendikacılığı ve sendika enflasyonunu geliştirmiştir.

Yetki tesbitinde göz önünde durulması gereken ana ilke yetki kazanılmasında işçinin gerçek irade sahibi bulunmasıdır. Bu ilkenin izlenilebilmesi ise referandum adını verdiğimiz yetki oylaması ile mümkündür. Bu yol kartıyıcılığı, sahteciliği kesin şekilde kaldıracak işçinin iradesi kesin biçimde ortaya çıkacağından işçiyi hizmet etmekten uzak tabelâ sendikacılığı da son bulacaktır. Nitekim, uygulamada bazı sendikalar anlaşarak referandum yoluna baş vurmuşlar, başarılı sonuçlar almışlardır. Bugün yetki tesbitinde resmi organların zaman kaybı, referandum halinde asgarîye düşecektir. Diğer yandan referandum işçinin yetkiye ilişkin şikâyetlerini kaldıracığı gibi, yapılan sözleşme işçinin temel olarak gerçek iradesine dayandığından işyerinde huzurun sürekliliği sağlanacaktır.

Açıklamamızdan çıkan sonuçta göre, Toplu İş Sözleşmesi yetkisinin tesbitine ilişkin komisyon değişikliği sun'u olarak işkolunda tek sendikayı yaşatacağından, giderek faizsiz üstün kilâcağından Anayasamızın 46. maddesini ve yukarıda anılan 87 ve 98 sayılı sözleşmelere aykırıdır. Bu nedenle Türkiye'ye özgü Toplu İş Sözleşmesi biçimi işyeri sözleşmesidir. Böyle olunca da işyeri esasına göre referandum yoluyla yetki tesbiti Türk Sendikacılığını aydınlatıcı kavuşturacak tek çıkar yoldur.

Madde 19 — : Grev ve Lokav Yetkisi :
Bu maddenin 2. bendi Toplu İş Sözleşmesinin ihlâlinden doğan grevi sıkı şartlara bağlamakta bir anlamda kaldırmaktadır.

Görüşümüz:

Toplu İş Sözleşmesi yapımındaki ihtilâf hangi prosedüre bağlı ise, ihlâlden doğan ihtilâf da aynı usule bağlanmak gerekir. Anayasamızın 47. maddesi (İşçiler, İşverenlerle olan münasebetlerinde İhtisadi ve Sosyal Durumlarını Korumak veya Düzeltmek amacıyla Toplu Sözleşme ve Grev haklarına sahiptirler.) hükmünü getirmiştir. B u hükme göre (İktisadi) ve Sosyal Durumu Korumak amacıyla Grev yapılacaktır ki, bu hâl, Toplu İş Sözleşmesinin ihlâline tamamen uymaktadır. Tasarı ile ve değiştirme ile önerilen, hüküm, hak grevini kaldırıcı nitelikte olduğundan, Anayasamızın 47. maddesine aykırıdır. Şu hale göre önerilen kısıtlamalar kaldırılmalıdır.

Madde 21 — : Grev vsya Lokavın Geçici olarak Durdurulması :

Bumadde ile Bakanlar Kuruluna geçici olarak grevin durdurma yetkisi verilmiştir.

Görüşümüz.

20. maddede grev yasakları düzenlendiğine göre Bakanlar Kuruluna ayrıca grev erteleme yetkisi tanımak Grev Halkının özünü zedeleyici niteliktedir. Hiç kuşkusuz grevin sıkıntıları olacak; Bu sıkıntılarda ki, işçilerin hakta kavuşmasını sağlayacaktır. Bu hükümde Anayasamızın 47. maddesine aykırıdır ve kaldırılmalıdır.

Madde 22 — : Grev Oylaması :

İşyeri sözleşmesi ve referandum yolu geçerli görüldüğünde, Grev oylaması gereksiz bulunmaktadır. Diğer yandan işçiler greve katılmıyarak fiili Grev oylaması yapma olanağına sahiptir. Bu nedenle grev oylaması kaldırılmalıdır.

Madde 31 — : Grev Gözcüleri :

Grevin, Anayasal amaca kavuşturucu eylem olarak kullanılabilmesi için grev gözcüleri gereklidir. Ne var ki, sevkedilen hüküm, Grev Gözcülerinin yetkilerini son derecede kısıtlamıştır. Grev gözcüleri hükmünün, grev anlamına uygun biçimde düzenlenmesi Anayasamızın 47. maddesi gereği bulunmaktadır.

Bu belirttiğimiz Anayasa ile çelişkili hükümlerin yanbaşı, değişiklikle konulan ceza müeyyidelerindeki adaletsizlik de Anayasamızın 12. maddesi ile çelişkili bulunmaktadır.

SONUÇ :

Türkiye'de Anayasamıza uygun, Özgür Sendikacılığın ku-

rulması ve yaşatılması için tamamen Anayasal temel hak ve özgürlüklerle, katıldığımız Uluslararası Sözleşmelerle ilişkili bulunan bu değişikliği öneren Faşist Tasarıların lanunlaşması toplum düzeni yönünden zorunludur.

Aksi halde Türk Sendikacılığı bir çıkmaza itilecek, gerçeklere uymayan faşist yapı zorlamalı yasalar nedeni ile işçi sınıfı patlamaya itilecek, toplum huzuru hiç kuşkusuz bozulacaktır. Bu faşist yapı tasarılar nedeni ile sunduğu bozulmuş bulunan top u düzenin yeniden kurulabilmesi için Parliamantumuzun ciddi ve süratli bir çalışma yapması gereği den kendiliginde ortaya çıkmaktadır.

Sendikamız, Demokratik ve Sosyal Adaletçi bir Sendika düzeninin kurulmasında katkıda bulunabilirse, bu sonuc Tüm Tekstil İşçilerinin tarih süresi içinde gerçek kazanı olacaktır.

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI
Genel Başkan
Rıza GÜVEN
Genel Sekreter
Yunus KARA

Sinyor Carlo

İşçi Carlo gayet soğukkanlı cevap vermiş:

— Ben İcdiaya girmem. İddiaya girerler de sevmem. Ama size dediklerimin doğruluğunu ispat edebilirim. Bu pazar Vatikan'a gideyim. Orada, benim Papa'nın arkadaşı olup olmadığını görürüm.

Müdür oazar gününü işle çekmiş. Sabah erkenden Carlo'nun evine arabasını göndermiş ve buluşu Vatikan'a gitmişler. Vatikan meydanı ana baba gününmüş. Biraz sonra Papa balkona çıkıp halkı takdis edecekmiş. Bu arada Papa'yı merak eden her dinden ve milletten insan da meydanı doldurmuş. İşçi Carlo, müdürü elektrik direğinin dibine bırakıp, kolbalığı yarmış ve Vatikan Sarayının kapısından içeri girmiş. Müdür şaşırılmış ama, "Dur bakalım!" di iş kendi kendini teselli etmiş...

Biraz sonra balkonun kapısı açılmış ve...

Pap aile Carlo kolkola görünmüşler. Hem de gülerken, Papa hristiyanları takdis başlarken Carlo da sağa sola bakıp müdürü aramaya başlamış. Bir de ne görsün koca müdür birseksen uzanmış, yerde yatıyor ve etrafındakiler kendisini ayıtlamaya çalışıyorlar. Carlo hemen Papa'ya dönüp "Bana müsaade!" demiş. "Bizim müdür bayılmış, gidip bakayım!"

Koşup müdürün yanına gelmiş. Birinin elinde kolonya, birinin elinde mendil adamcağızı ayıtlamaya çabalyorlar. İşçi Carlo heyecana sormuş:

— Ne oldu yahu bu adama?

— Bilmiyoruz! Siz Papayla balkonda görününce arkasında duran İki Japon "Allah Allah! Şu adam bizim Carlo! Ama yanındaki de kim?" dediler. Ve bu da düşüp bayıldı.

Ve Gerçek :

"Savunalar bile, arkalarında TÜRK İŞİN psikolojik desteği kendi gruplarının onay bulunmayınca etkinlikleri ne kadar olacaktır? (CHP İstanbul Milletvekili Bahir Ersoy, Tekstil İşçileri Sendikası'ndan Meclise gelmiştir. Ama milletvekili seçilince kendi sendikasının kapanmasına yol açacak teklife, rahatça imzasını koymuştur. Tekstil İşçileri Sendikası, bu teklife de, teklife imza koyan Bahir Ersoy'a da ateş püskürmektedir."

Gazetemizin Nolu : Güzel fikrasi ile bize bu mukayese olanagini tanıyan Milliyet Gazetesinden Sayın Hasan Pulur'a için teşekkür ederiz.

Vatandaş trafik derdinden yakınadursun...

Trafik Müdürü «Süslü İhsan» Evlenmek için sarayını döşemekle meşgul

İstanbul'da yaşıyanın en büyük sıkıntısıdır trafik. Çoğu bu yüzden büyük bir bunaltının içindedir. Yolda saatlerce

pan hususi otolar, vatandaşın yürüme özgürlüğünü kısıtlamaktadır.

Öte yandan, Trafik Müdürü

«Süslü İhsan», hayatı boyunca kazanıp biriktirdiği paraları «Şahane bir kat döşeme» ve bir dilber beklemeye koyalırmıştır. İlk önce bir devlet memuru olan Trafik Müdürünün eline olsa olsa ayda 1500 TL. kadar para geçmekteydi. Asgari geçim ayda net 2000 lira civarında olduğu halde, süsünden asla taviz vermeyen Sayın Trafik Müdürü, nasıl olur da bir otomobile bir apartman katında televizyona, şahane yatak odasına yatak odasında som altın taklidi çift kişilik karyolaya, karyolasında kus tüyü yatağa salonunda civıl civıl ötüşen kanaryalara sahip olabilsin?

Kendisi, hayatı boyunca çalışıp biriktirdiği paralarla bu

Trafik Müdürü Süslü İhsan.

beklemenin yanında; tretuvarlar «hususi» otolarla kapatılmakta vatandaşın yolu adeta

Yaya kaldırımları otolarla dolu. Bakalım, Vatandaş aralıktan geçebilecek mi?

kesilmektedir. Geçitlerde gö devli trafik polisleri, dolmuş çulara kök söktürürken, hu sus) otoları selâmlayarak geçirmekte, onlara karşı kolay-

şahane yaşantıyı sağlayabiliyorsa herhalde çok marifetli biri olsa gerekir. Şayet bu lüks başka yollardan sağlanıyorsa, o takdirde Hürriyet'e

Yaya vatandaşın yolunu özel otolar kapamakta. Vatandaş geçmek için mecburen asfalta inmekte ve dikkatsiz bir şoförün tekerleri altında

lik göstermektedir. Özellikle yapılan âlâyişli reklâmın hâşşası mutlâka bir gün sorulur!